

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

Horvátországi magyarok.

Pécs, 1900. július 25.

Egy zágrábi német lap munkatársa a magyar-horvát határ vidéken tett utazásáról beszámolván, a többi közt a következőket mondja:

Belovár vármegye földjének jelentékeny része már idegen kézen van, a mi főleg a magyarországi bevándorlás szempontjából följötte sajnálatos. Némely faluban már hetven magyar földbirtokos is van, akik néhány száz forinttal jöttek az országba s időközben nem ritkán megtízszerezték a vagyonukat. S míg például a bevándorolt cseheknél már az itt termelt első generáció beolvad népünkbe, a magyar hiven megtartja jellemvonásait, a mely törekvéseiben főleg a Magyarországból átjövő lelképásztorok támogatják. A bevándorolt magyarok túlnyomó része tudniillik evangélikus vallású és Szlavoniában bőven tapasztalták, hogy a hazánkban való évszázados tartózkodás is ennek az elemnek nemzeti karakterét mily csekély mértékben képes megváltoztatni.

Nos hát, ha a horvát hazafi ezen annyira kesereg, nekünk meg sokkal nagyobb okunk van szomorkodni azon a jelesen, hogy a nép kivándorlása Horvát-Szlavonországba olyan óriási arányokat öltött, hogy egy-egy kis faluban hetven magyar földbirtokos család is van. Azoknak a kivándorlóknak túlnyomó nagy része

a Dunántul legmagyarabb vidékeiből telik ki. azokból az áldott termékenységgel vidékekből, a melyeknek földje eddig bőven táplálta az aránylag épenséggel nem túlsűrű lakosságot.

Nagy bajaak kell annak lennie, amely az ősei birtokához annyira ragaszkodó földnépét arra kényszeríti, hogy vándorbotot ragadjon s megtelepüljön ott, ahol olyan ellenséges indulattal fogadják a magyart, mint tán sehhol máshol a világon, ahol a közhatalom, a társadalom, az egyház és az iskola, első föladatainak tekinti kiforgatni a települőket nemzetiségükből s beolvasztani a horvátságba, ellenségévé tenni annak a magyarságnak, a mely elbocsátotta őket nemzeti kötelekéből.

Igaz, hogy az evangélikus vallású kivándorlókat egy hatalmas kapocs, az egyház, még mindig összefüzi az elhagyott hazához, de immunissá az elhorvátosítás ellen mégsem képes őket tenni, mert a mit az egyház, a lelkész s itt-ott az iskola épít, lerontja a horvát hatóságokkal és társadalommal való érintkezés, a mely bizony ennek az elemnek a nemzeti karakterét is megváltoztatja, habár az egyoldalú horvát szempontból ítélkező újságíró ezt a változást csekélynek, lassu folyamatnak találja is.

Ismeretes a magyar népnek nemzetiségi szempontból való nagy alkalmazkodási képessége; hisz elég szomoruan tapasztaljuk, hogy még a magyar anyaországban is az olyan vidékeken, ahol a

magyar vegyesen lakik más nemzetiségekkel, a magyarok lassan kivetkőznek a saját nemzetiségükből s beleolvadnak az őket környező idegen nemzetiségekbe. Sajnos, de való, hogy Magyarországon nem a szellemi képességek magasabb fokán álló nép olvasztja be magába az elmaradottakat, hanem megfordítva. Az oláh, a tót nem tanul meg magyarul, de a magyar játszva sajátítja el az oláh és tót nyelvet s pár generáció multán elfeledi a saját ősi nyelvet, lesz belőle sült oláh, meg tót s csak az elferdített magyar családnevek emlékeztetnek még magyar eredetére.

Ha a magyarságból való kivetkőzés ily méreteket képes öltetni az anyaországban, ahol a törvénykezés, a közigazgatás nyelve magyar, elképzelhetjük, mily mértékben növekszik ez a veszély Horvát-Szlavonországban, ahol a közélet minden tényezője apostolkodik az elhorvátosítás érdekében.

Az elhorvátosítás folyamatának gyorsaságát a horvát újságíró szerint is csak a magyar evangélikus lelképásztorok befolyása képes megakasztani, de mit szóljunk a katolikus magyar kivándorlókról, akik már a kivándorlás ténye által a horvát katolikus egyház hatósága alá kerülnek, a mely meg nem tűri magyar lelképásztorok alkalmazását a saját területén.

Látjuk az anyaország területéhez tartozó Muraközben milyen elidegenítő befolyást gyakorolnak a zágrábi egyházmegye papjai a népekre, a melynek magyarságát meg

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Hiven és igazán.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Irtá: Unátyinszky Leona.

Ifju mátkapár térdel az oltár előtt, hogy elmondják egymásnak a holtomiglan — holtodiglan.

A templom nász néppel és nézőközönséggel van tele; mindenki a menyasszonyt nézi, — mily szép, mily fiatal s milyen jól áll neki a menyasszonyi ruha! Ilyenféle suttogások hallhatók, s mint már szokott is lenni, hasonló alkalmakkor.

Csak éppen egy pár az, ki nem figyeli meg a menyasszony szép arcát, — nekik nem tűnik fel, hogy mily szépen áll az ifju menyasszonynak a mirtuskoszoru, nem látják a boldog vőlegényt, a közönséget sem veszik észre, egyzóval, — ők nem látszanak arra ügyelni, mi körülöttük történik.

Erdekesarcu barna férfiu az, ki nem a szép menyasszonyt bámulja; fekete szemei, melyen át szép lelkébe lehet látni, egy másik szempárt keresnek . . . s az a . . . másik . . . mintegy vonzatra a sötét szemek delejes

tekintetétől, — megerezte, hogy az, kit ugyszólván még alig ismer. . . . őt nézi . . . — feltekintett, — s két ragyogó szempár összevillanása . . . két rokonlélek összetalálkozása volt az . . . — Istennek szent oltáránál . . .

A férfi sötét szemei érthetően kifejezték: »Te nem olyan vagy, mint a többi, szeretlek — — — jobban mindenkinél . . . ez a sok cifra nép nekem terhemre van . . . a mit ők nekem nyujthatnának — az mind semmi, — csak te vagy — minden.«

A leány komoly szemei néhány másodpercig vizonozták a sötét szemek égő tekintetét, melyben egy néma vallomás látszik s azalatt az ifju kiolvasta a félnék lányszeméből a választ . . . »értelek . . . és mégsem értelek« . . . Az ifju szíven valami keserű fájó érzés nyilamlík át a kérdő, csodálkozó tekintet hatása alatt, — eszébe juttatá vesztett szabadságát . . .

Egy ifjukori könnyelműen odavetett szó az, mely most megköti, lenyűgözi akaratát — vágyait.

Elhangzott az eskü a vőlegény és menyasszony ajkairól, — s a sötét szemek még mindig ott kísértének . . . a néma vallomás még egyre tart.

Nemcsak az az eskü, mit ők most fennhangon mondtak, — szólnak az ifju szemei, hanem ez az eskü, mit én most szívenben tet-

tem, — hogy: »Te lész enyém, vagy senki, — ugy segéljen Istenem . . .«

S a leány komoly szemei ismét csak azt mondják: »értelek . . . és mégsem . . . értelek . . .«

Elhangzott az üdvözlő beszéd . . . az a fekete szempár még mindig a másikat keresi . . . »ha száz szívem volna is, csak téged szeretnélek, ha száz lelkem volna is, csak a te boldogságod felépítésén fáradoznom . . . s lennék bár koldus vagy király — s lennék te szegény, vagy gazdag, — dicső, vagy megvetett, — én mégis téged szeretnélek, — azért, mert . . . szeretlek . . .«

S a leány komoly szemeinek meleg tekintete nyiltan kifejezé a választ: »nem értelek . . . de szeretlek . . .«

A néma vallomás megtörtént az ünnepestélyes pillanatban . . . Istennek szent oltáránál, — vajjon véték volt-e az?!

A két szív, mely egyszerre dobbant meg a Mindenható jelenlétében, kinek tudta, akaratát nélkül mi sem történhetik, — vajjon vétkezett-e?!

A két rokonlélek, mely rátalált egymásra a Teremtő szent hajlékában, — vajjon elkárhozik-e?!

. . . »Hol két szív egyszerre dobban,
És egymásért lángra lobban
Ott az igaz szerelem . . .«

nem menthetik az ugyanazon a területen működő magyar hatóságok, mert a horvát pap tüzzel-vassal horvátosít és szítja az ellenséges indulatot a magyarság ellen. Milyen pusztító lehet ez az egyházi befolyás magában Horvátországban, a hol a közhatóságokkal és a társadalommal karöltve működik.

Pedig hát különösen Baranyából, meg Somogyból nagyon tekintélyes a katolikus magyar kivándorlók száma és bizony elszorult szívvél kell tapasztalnunk, hogy nem is az új hazában termett második generáció, de már az innét kivitt gyereknépség is elhorvátosodik az egyház és iskola kettős befolyása alatt.

Sohse sopánkodjék hát a sovíniszta horvát sajtó képviselője a magyarországi bevándorlás fölött; sokkal nagyobb veszedelem ez ránk, magyarokra nézve, ha még oly lassu tempóban megy is a nemzeti karakterből való kivetkőztetés munkája az oda bevándorlók egyes kedvezőbb viszonyok között élő csoportjainál.

Hírek.

Pécs, 1900. július 25.

A „szalma-özvegyek.”

— A nyár szocialitásai. —

Az éj rejtelmes, vagy megfordítva a rejtelmes éj lovagjai Ők. A titkaikba be vagyok avatva, immár hetek óta figyelemmel kísérem a működésüket. Ugy nappal tökéletesen olyanok, mint a magunk fajta más lények, de ha leborul az esti szürkület, egyszerre megváltozik az ő egész minémiségük.

Az emberiségnek e kiváltságos alakjai reggel, — mint ezt majd alább szépen ki is fejtjük, — rendszerint későn kelnek. A kávéházak reggeliző asztalánál unott és semmitmondó képpel jelennek meg, — de a kávé szürcsölése mellett Figarót és Journal Amusantot olvasnak. A vizes poháron a pecsétnyomó gyűrűjükkel csöngetnek s kárhoztatják a feledékenységüket, hogy a jeggyűrűjüket otthon hagyták. (Notabene a jeggyűrűt szalmaözvegyességük első napsugaras hajnalán gondosan elzárták az íróasztal fiókjába. Az író-

Te megfedekezni látszol adott szavadról, — az ígéretéről, mit atyádnak halálos ágyán tettél, — mondja a sátán egy öreg ember képében az ifjunak. Ilyen manapság a becsület-szó, — csak nemrég tettél fogadást, hogy mintsem az alig megmentett családi vagyon szétharcsolójék, inkább nem nőszül meg soha, — van már elég örökös a családban, kiknek ígéreted szerint életedet kell szentelni, — egy esetet kivéve, — ha t. i. fényes házassággal megaranyozhatnád őseidnek kopott cimérét.

Igazad van bátyám, szolt őszintén az ifju, bar nem feledkeztem meg, csak módot keresek, mely által fel lennék mentve adott szavam kötelessége alól.

Nem tudtam, mit teszek, midőn könnyelműen lemondtam családi boldogságról, — szerelemről, — mindenről . . . mit tudtam én, hogy ugy ugy is lehet szeretni, a mint én őt szeretem, lelkem összenőtt az övével s inkább lemondok életemről, mint róla!

Te fellengző bolond! viszonzá a sátán. Ki mondta, hogy adott szavad miatt le kell mondanod szerelemről, szépen megtérnek azok egymás mellett, csak egy kissé kevésbé ideálisan, inkább okosan gondolkodjál.

Az ifju felháborodva tekintett a sátán gyanosan vigyorgó arcába.

asztal kulcsát pedig a szekrénybe, — a szekrényét egy másik szekrénybe, hogy ha akarnának is, csak nagy fáradság mellett és labirintusi utakon juthassanak a jeggyűrűt rejtő íróasztal kulcsához.) A kávést agyabafőbe dicserik.

— Sohase kaptunk ilyen jó reggelit, — odahaza.

Eként ejtik a hízogó szókat, mely hízogó szóktól a kávé — hízik.

Ekkor aztán körutra indulnak. Megállnak minden utcasarkon, de nem azzal a cőllal, hogy a szép asszonyokat mustrálják, — hanem csak amugy.

Ah, a szalma-özvegyeknek jó szemük van. Elég nekik egy elcikázó pillantás, hogy noticba vegyék az alkonyattal kiviendő tervüket. De hát nappal nem szabad ezt mutatniok a világ előtt.

Ebédelésük valamelyik közismert hotelben megy végbe, lehető szerényen, szomorúan és hangulat nélkül. Hanem az ételek jók, az italok kitűnők, a kiszolgálás mintaszzerű.

Ebéd után megtekintik a lakásukat, — de csak az utca másik végéről.

A mi aztán ez inspicilást követi, az már megint sablon. Meg-meg a kávéház jó, a hagyományos tarokk és egyéb pártikkal.

A délutáni órák csigaszerűen másznak; nehéz kivárni, mikor űti a város ház torony-órája az uzsonnaidőt.

Ettől fogvást még voatatottabban megy minden, hanem mikor a nap lebukik az ég pereméről — a szalmaözvegy egyszerre olyan friss lesz, mint a kit most rántanak ki a hidegvizes kádból. A pillantása fürge, járása ruganyos — egész mivoltában vidor és hetyke legény.

A kócos nagy krizantem odakerül a gomblyukba s arra hajlik, a merre mosolygó szép asszonyoktól legnépesebb a tér.

Most már szabad! Egy pár fixirozó pillantás s a szalma-özvegynek ez elég. Rohan tovább. A vacsora az lukullusi, de a pezsgő csak a kávéházban következik. Még pedig a kávéház azon, a külvilág előtt ismeretlen háremszerű részében, mit köznyelven ugy hívnak, hogy: sámbér-szeparé.

Itt ő az ur. A nevetőszemű kaszifrajla igen jó medium ahhoz, hogy a szalma-özvegyesség tövis koszoruját leemelje a szánandó lény fejéről.

Már látszik a hajnali pirkadás, de a pezsgő még foly, a cigány még muzsikál s hallatszik a nóta:

»Száz liba egy sorba.«

Aztán, hogy mi történik, azt már tiltja

Nem uram — szolt végre hidegen, hasztalan minden beszéd.

Őn, valamint a többiek nem értenek engem, — azt hiszik, csak szerelmes vagyok, pedig jól tudhatnák, hogy én egyszerűen szeretem őt.

Az ő csókjainak nincs más ára, csupán az én szeretettem s tán éppen azért szeretem őt, nemcsak szívem forró hevével, hanem lelkem szerelmével is, mert ő nem olyan, mint a többiek.

— Elmegyek, messze idegenbe, fáradok, dolgozom s vagy sikerülni fog a rámbizottaknak megfelelni s őseimnek kopott cimérét fényes házasság nélkül is megaranyozni, vagy lemondok „Vele“ együtt életemről is, mert „Ő“ életem megaranyozója.

— Hm! — mormogá magában a sátán, hát azért szereted őt, mert nem olyan, mint a többiek?! Majd lesz rá gondunk, az ellenkezőjét bebizonyítani s ezzel biztosítva lesz mindnyájunk kellemes, gondnélküli élete . . .

Isten veled! — mondá az ifju; — ne feledd el e szavaknak horderejét, hogy: szeretlek, jobban életemnél s ha te is ugy akarsz, azaz hű maradsz hozzám, enyém fogsz lenni, esküszöm neked — szövetkezzék bár ellenünk a pokol egész hada, — Isten velünk marad!

elmondani a — diskreció. Elég az hozzá, hogy a szalma-özvegyesség cudar egy állapot, megviseli az embert s okot ad az olyan panaszkokra, mit legtöbbsnyire a feleség jó barát-női előtt szokott hangoztatni a szalma-özvegy: — Higyjék el kérem, ez nem élet. Igy magánosan az ember olyan, mint a kivert kutya. *Ha drága nőm még sokáig távol marad, — tönkremegyek.*

Figura.

Naptrend 1900. július 26-án.

Naptár: csütörtök, július 26. — Róm. kath.: Anna. — Prot.: Anna. — Görög-kel. (július 13.) Gábor. — Zsidó: Thamusz 29. — Nap két 4 óra 33 perckor; nyugszik 7 óra 39 perckor. — Hold két éjjel 3 óra 54 perckor; nyugszik délután 4 óra 15 perckor. — Ujhold 2 óra 59 perckor délután.

Időjárás. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: hőemelkedés, száraz, derült, idő várható.

Térzene az Erzsébet-királyné sétaterein d. u. fél 6-tól 7 óráig.

— (Az államvasutak igazgatója Pécsen.) Ludvig Gyula, a magyar államvasutak elnökigazgatója, ma este a nyolcórás gyorsvonattal Pécsre érkezik. Az elnökigazgató holnap az új vasuti állomást szemléli meg s innen még a holnapi nap folyamán Nasicra utazik.

— (Személyi hír.) Tormay Károly alispán ma reggel hivatalos ügyben Mohácsra utazott.

— (A custozzai csata emléke.) Ma volt ötvenkettedik évfordulója a custozzai csatának, hol az akkor még Ferenc Károly főherceg nevét viselő pécsi 52-ik gyalogezred is részt vett s a győzelemből ki is vette a maga részét. E napot ma az ezred meg is ünnepelte; reggel tábori mise volt, melyet *Magenheim* József plebános mondott. A katonáknak pedig ma »dupla lényug« járt ki az évforduló emlékére.

— (Tisztviselők vasárnapi munkaszünete.) Már régóta felmerült a közigazgatási és városi tisztviselők körében az a ketségtelenül meitányos óhaj, hogy a vasárnapi hivatalos órák törültsenek el. S valóban csak megérdemelt pihenést kérnek ezzel a tisztviselők, kik hat napi nehéz, fáradságos, a nyári hőségben elernyesztő munka után rászolgálnak a vasárnapi munkaszünetre. Több ízben próbálták már a tisztviselők ez irányban mozgalmat indítani, mely azonban eddig meddő maradt, mert rendszeren legyürte a pihenés utáni vagy a felsőbbesgtői való félelem, mely

— Vezéreljen utadon a Mindennato, — mond a leány; — szálljanak bár evek az enyészet tengerén, én hived leszek — s bármikor jössz, szívem és lelkem csak téged vár; szerelmünk túléli a távollétet . . . túléli a kort — túléli magát a halált is, — ugy segeljen Istenem! . . . Isten veled! . . . Isten veled! . . .

Evek multak el! Az ifju küzd és dolgozik. Ha kifárad, ha gondok nyomják göndör fürtös fejét, nincs, a ki eloszlassa, nincs, a ki megosztani tudja . . .

A kezek, melyeknek érintése mintegy varázshatalommal birta elűzni a felleget a buterhelte homlokról — messze vannak — s a szemek, melyekből az ifju vigaszt a multban, erőt a jelenre és reményt a jövőre nevezve meríteni szokott, — vajjon tudnak-e még mosolyogni?!

Az ifju kedvese képére tekintett; oiy bizalommal és biztatón mosolyogtak rá a szemek, mintha csak mondanák . . . nezd, az emberek elhagytak bennünket, ellenünk vannak, — de mi nem félünk, — Isten velünk maradt, mi egymásé leszünk . . . hisz te mondád . . . ha itt nem . . . odafenn . . .

S az ifju felvette a harcot és dolgozott tovább.

a maga hivatali kényelmében nem ismeri az alantások fárasztó helyzetét s a munkaszünet iránti kérelmet képes volna utóbb még kényelemszeretetből eredő túlkövetelésnek minősíteni. Győr városa, mely a hatóságok között legelső helyen áll mindig valamely életrevaló eszme vagy intézmény életbeléptetésekor, tultette magát a felsőbbségek netán támadható »rossz véleményén« s valamennyi törvényhatóságot körlevelben értesítette, hogy Győr város közgyűlése határozatilag kimondta a tisztviselők segéd- és kezelőszemélyzetének vasárnapi teljes munkaszünetét azzal a hozzáadással, hogy oly hivatalokban, ahol arra szükség van (iktató, kiadó, lajstromozó) minden vasárnap felváltva egy másik tisztviselő teljesít ügyeletes szolgálatot. Győr városának ezt az uttörő határozatát Baranyavármegye legközelebbi közgyűlésén veszi tárgyalás alá s remélhető, hogy nem fog rajta egyszerű tudomásvétellel átcsuszni, hanem igyekezni fog a vasárnapi munkaszünetet nálunk is meghonosítani.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye-forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A vizek tele vannak; a Tettye forrás vízszolgáltató képessége folyó hó 25-én reggel 2600 köbméter.

— **(Pályázók a városnál.)** Ma járt le a városi közigazgatási kiadói állásra s az esetleg elöléptetés folytán üresedésbe jövő közigazgatási ügykezelési nyilvántartói állásra hirdetett pályázat határideje. Mint értesülünk, a közigazgatási kiadói állásra pályáztak: Kiss József, helyettes kiadó; Szily István és Milassin Imre, elsőosztályú irnokok s továbbá Berhesdi N. vidékről. Az ügykezelési nyilvántartói állásra pályázott Gert Lajos, helyettes nyilvántartó. Az állásokat az augusztus 21-én tartandó rendes városi közgyűlésen töltik be választás útján.

— **(A portomentességről.)** Dacára annak, hogy a különböző állami és közhivatalok ősidők óta portomentességet élveznek levelezéseikben, mégis gyakran előfordul, hogy nincsenek teljesen tisztában a kezelő tisztviselők a portomentesség szabályai felől s nem egy erre vonatkozó kérdezősködés is érkezett a kereskedelemügyi miniszterhez. A belügyminiszter most a kereskedelemügyi miniszter megkeresése folytán rendeletet bocsájtott ki,

Az idő meglebbenté szárnyait s repült sebesen — nem várva senkire

A sátán most a leányt kereste fel

— Gyermekeim, — szólt hízogén, — rossz akaratát nyájas ábrázat alá rejtve, — míg ön itt kedveséről ábrándozik, az addig hűtlen lett — ezt a napnál fényesebben bebizonyíthatom. Legjobb lesz, ha lemond reménytelen szerelméről.

— Az én szerelmem nem reménytelen — mond nyugodtan a leány. Ön nem értheti azt meg.

— Ami szerelmünk nem „modern szerelmem, mely máttól, holnapig tart. Mi nem úgy szeretjük egymást, miként a többiek, hanem hiven . . . es igazán . . . örök időnkig . . .

— Ha pedig őt hűtlenséggel vádolja, akkor nincs mit beszélünk egymással.

— Akit én megszerettem, az jellemtelen nem lehet soha!

— Hm! — dörmögött magában boszusan a sátán, kinek érdekében állt volna az ifju párt egymástól elidegeníteni, — próbáljuk meg hat a másikkal.

— Te balga ábrándozó, — mondá nem sokkal később az ifjunak, — míg te itt küzdöl és dolgozol, addig kedvesed másra gondol s mire célotat eléred, ő már rég más karjaiban pihen.

(Vége köv.)

mely szerint az összes állami és közhivatali postakönyvek jövőben hitelesítendők s ez alkalommal a postakönyvek füzését az illetékes m. kir. postaigazgatóság a portomentességre vonatkozó szabályzat egy nyomtatott példányával fogja beragasztani, melyben kétséget kizárólag minden a portomentességre vonatkozó adat fel lesz található.

— **(A közúti műtárgyak javítása.)** Tormay Károly alispán a napokban a mohácsi, pécsváradi és hegyháti járásban 5213 kor 08 fillér — a baranyavári és siklői járásokban 3674 kor 57 fillér előirányzati költséggel, versenytárgyalást hirdetett a fentemlített járások közúti műtárgyainak (hidak, vízátereszek) javítási munkálataira. A versenytárgyalási ajánlatok 1900 évi augusztus hó 7-éig adandók be Koszits Kamill vármegyei főjegyzőhöz.

— **(Kinevezés.)** Kasay Béla, nagy káta kir. járásbírósi díjnak a pécsváradi kir. járásbíróshoz irnokká kineveztetett.

— **(Mégjöttek a huszárok.)** A napokban megírtuk, hogy a pécsi m. kir. 8-ik honvédszázad első osztálya Dolni-Miholjácra ment, hol a Dráván uszlató gyakorlatot tartottak. Huszáraik huszonharmadikán hajnalban indultak el Pécsről s utközben hadiposta és küldönc szolgálati, valamint előrsi gyakorlatokat tartva folytatták utjukat Szerdahelyig. Itt megpihentek, aztán Dolni-Miholjácra mentek, hol megtartották évi rendes uszógyakorlataikat, a honnan ma délben érkeztek haza. Az uszó gyakorlat olyan szépen sikerült, hogy Eckensberger György ezredes — ki Dolni-Miholjácra ment a huszárokkal, — ugy a tisztikar, mint a legénység fölött, teljes megelégedését fejezte ki Csitó Károly osztályparancsnok százados törzstiszt-jelölt előtt.

— **(Névmagyarosítás.)** Löbl János Lajos csendőr, kaposvári illetőségű, téthi lakos vezetéknevének »Lovasi«-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **(Hasihagymás Szent-Lőrincen.)** A járványos kórok egyik legveszedelmesebbike, a hasihagymás, lépett fel a napokban Szent-Lőrincen. Bár a betegség járványos felléptéről eddig még szerencsére nem lehet beszélni, annak fellépte, illetve tovaterjedésének megállítására megtette a járásorvos a legszélesebbkörű intézkedéseket

— **(Schlauch bibornok és a vidéki hírlapírók.)** A vidéki hírlapírók szövetségének nagyváradi választmánya küldöttségileg adta át Schlauch Nándor nagyváradi bibornoknak a szövetség alapítói díszoklevelét. Fehér Dezső nagyváradi szerkesztő beszédére, a melylyel a bibornokot üdvözölte, a bibornok örömeinek adott kifejezést, hogy a hírlapírók humánus intézményének támogatói közé lépett. Mindig megbecsülte és méltányolta a hírlapírók működését, mely nagy hatása volt az egész ország közvéleményére. Ez a hatás lehet áldásos és üdvös, de ha helytelen s rossz utra téved a hírlapíró tolla, ha szenvedély ragadja el: lehet rendkívül káros és veszedelmes hatása is. Buzdítja és inti a hírlapírókat, hogy mindig az ország érdekében a közjóra törekedjenek s ne téves uton haladjanak. A szövetkezet célja nemes és ezért pártolásra méltó. Jóakaratait, pártfogását a jövőben sem fogja megvonni az egyesülettől. Kéri a küldöttséget, hogy tolmacsolják üdvözlét a vidéki hírlapírók előtt, a kiket arra kér, hogy hírlapírói működésükben járjanak és munkálkodjanak azon az igaz uton, a melyen javára tudnak lenni hazájuk és nemzetük érdekeinek.

— **(A közigazgatási kurzusok.)** A szeptemberben föllálandó közigazgatási

kurzusok szervezésére vonatkozólag a belügyminiszter ma küldte meg Pécsre a fölvételre vonatkozó hivatalos leiratot, melyben a következők foglaltatnak: Fölvételnek a) 1900—1, 1901—2, 1902—3-ik iskolai tanévben azok az ifjak, a kik hat gimnáziumi, reáliskolai vagy polgári, vagy ezeknek megfelelő kereskedelmi vagy katonai iskolát végeztek; b) ezek bevégezésétől számitott egy éven át valamely községjegyzői irclában, mint segédjegyzők, jegyzősegédek, irnokok, gyakornokok működtek s ezt az illető jegyző által kiállított s az (első alkalommal a járási főszolgabíró, azután) alispán által láttamozott bizonyítvánnyal igazolják, hogy feddhetlen előéletűek (erkölcsi bizonyítvánnyal igazolandó) és az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírják. Ezenkívül ki kell mutatni c) oly szülő (gyám) által kiállított nyilatkozatot, a melyben kezességet vállal, hogy a hallgatóul fölvett ifju helyett a tandij s minden más fizetéseket teljesíti. f) Nyiltan ki kell jelenteni, hogy a fölvételt kérő ifju igénybe akarja-e venni a benlakással egybekötött konviktust. A jelentkezés végső határideje 1900 szeptember 5-ike, az ezután érkező kérvények és jelentkezések figyelembe nem vétetnek. A tandij negyven korona, a mely félévenként husz koronás részletekben fizetendő. Szorgalmas, példás magaviseletű és szegénysorsu ifjak ösztöndíjban és jutalomban is részesülnek. Az internátus egész évi díja 440 korona, mely hónaponként 44 koronás részletekben, előre fizetendő.

— **(Tévedés.)** Ma egy uriember megfogta délelőtt a városház sarkán álló egy csillagos rendőrt s megsugja neki, hogy itt és itt a piacon egy falusi asszony két vadnyulat árul, holott most nyulazni tilos. A rendőr tudván kötelességét megkeresi az asszonyt s egyben kérdőre is vonja, hogy hol szerezte, mire azt a választ nyeri, biz azt otthon nevelték az istállóban s az udvarban. A rendőr néz nagyot s gondolkodik, hogy mitéle szelid állat lehet az a vadnyul, mikor is megkapja a felvilágosítást, hogy az a két vadnyul bizony csak hási nyul a mit bátran szabad árusítani.

— **(Gyilkosság Zágrábban.)** Zágrábban tegnapelőtt délelőtti Kipui-tér 4. számú házában kegyetlen gyilkosság történt. Huberger Paulina, egy bérkocsis felesége, a legbesztialisabb módon fejszével agyonütötte Prugovecki Josip nyugalmazott tanárt, a ki nála lakott, és a kivel a kegyetlen asszonynak viszonya volt. Prugovecki tanár volt a bricevicii földművelési iskolában, a honnan a földművelésügyi kornányhoz hívták meg a mult évben. Prugovecki a közelmultban egy vagy nos nővel élt, a kinek szülei azonban Amerikába költöztek és oda édesgették leányukat is, a ki elhagyta Prugoveckit. Irt neki gyakrabban és hívta maga után Amerikába, de Prugovecki nem követte asszonyát. Nemrég megvakult Prugovecki, mire nyugdíjazták. Ez idő óta mindenki csodálta Zágrábban a vak Prugoveckit, a ki maga minden segítség és vezető nélkül sétálgatott a legforgalmasabb utcákban. Legutóbb a Kipui-tér 4. számú házában lakott Prugovecki, még pedig egy bérkocsisnál, hol annak felesége Huberger Paula viszonyt kezdett vele a miről a házbéliek is tudtak. Utóbb sokat veszekedtek és az asszony heves szemrehányással illette Prugoveckit. Hogy azonban mi okozta a katasztrófát, azt nem lehet tudni. Annyi azonban bizonyos hogy délelőtt 10 órakor kijött a lakásból az asszony és háziak előtt azt mondta, hogy végzett a tanárral. Az asszony dult arcából ki lehetett olvasni, hogy valami rendkívüli szakításról lehet szó, miért is többben a háziak közül behatoltak a tanár lakásába, a hol Prugovecki hol testére akadtak. A rendőrség nyomban letartóztatta és kihallgatta a gyilkos asszonyt, a ki egy favágó baltával ütötte agyon a szerencsétlen vak tanárt.

— **(Megharapta a kutya.)** Ma reggel ismét kutyaharapás történt. *Fekete József*, szigeti-országút 85. szám alatti lakos ugyanis kint járt a kozári szőlőhegyben s ott a hegyőri kutyája minden ok nélkül neki rontott és lábán megharapta. A megharapott ember sebét az orvosok kiégették; a harapós ebet pedig a rendőrség kiszállította a gypmesteri telepre, állatorvosi megfigyelés végett.

— **(A szerető mint kísértet.)** Van a város kellő közepén egy emeletes ház, melynek gazdája csak nemrég költözött el ebből az árnyékvilágból a földöntúli hazába. A házban ma már nem lakik más, csak a néhai háziúr inasa, a kinek a házőrzői feladatát kell egyideig teljesítenie. Hát ez az inas tegnap este ugy kilenc óra tájban lélekszakadva rontott a rendőrségre s ott reszketve beszélt el, hogy a meghalt gazdájának szelleme kísért a házban. Ugyanis az történt vele, hogy mikor az udvart és házat bejárta s a kaput akarta bezárni, a sötét folyosó alatt egy fehérbe burkolt alakot látott, a ki siri hangon szólt rá:

— Hallod, hová megy?

Ő azonban nem felelt neki, hanem hanyatthomlok kirohant a házból; a kaput kívülről becsukta s egyenesen a rendőrségre futott segítségért. Egy rendőr ki is ment nyomban vele a kísérteties házhoz s átkutatott mindent, de szellemet sehol nem talált. Végre az inas szobájába mentek, hol ott találták az — inas szeretőjét, egy huncutszemű leány képében, ki még akkor is nevetett, hogy menyire ráijesztett kedvesére. Ugyanis ő volt a kísértet, ki a kapun éppen akkor ment be, mikor az inas azt be akarta zárni s ő szólt rá a folyosó homályából, hogy hova megy? S tőle ijedt meg annyira a bátor ifjú, hogy meg sem állt, míg a rendőrségre nem ért.

— **(Miért sir a kis lány?)** Az éjszakában egy leány bolyongott a kaszárnya utca végén. A kaszárnya felé tartott és a nagy sietségben beleütközött az éjjeli rendőrjáratba. Fegyver csörrent, a rendőrök megálltak.

— Nini, ez a Rézi...

A rendőrlegények közelebb léptek. A leány arca puffadt volt, a szemei pedig karikások és szél cibálta a haját. Rézi már sokszor volt rendőrkézen. Legutóbb mindörökké kitiltották a város területéről erkölcs-telen élelmódja miatt. A leány ismét visszatért. A rendőrbiztos elé vezették ma délben a leányt. A rendőrbiztos vállatára fogta:

— Van e lakása?

— Nincs.

— Hát hol tartózkodik?

— A Balokányiban.

— Mit keresett éjjel a Makár-utcán?

A leány szégyenlősen lesütötte mindakét szemét.

— Ismeretségem van arra.

— A bakák...?

A leány vörös lett. A kapitány pedig reá olvasta az ítéletet.

— Harminc napi elzárás és eltolomcolás.

Ezt már nem tudta közönyösen hallgatni a leány. Kitért belőle a keserűség és fuldokolva, meg-meg csukló hangon zokogta:

— Ez nagyon sok. Ha legalább kint lettek volna a bakák!

— **(Megugrott csikó.)** A gyulai pusztáról megugrott egy fekete, homlokán fehér csillagos csikó. A ki esetleg tud róla valamit, jelentse be a pécsi rendőrségnél.

— **(Ingyenes orvosság.)** A szegény betegek számára az országos betegápolási alap terhére való orvosság-rendeléséről szóló orvosi recipék és az ezekről készülő patikaszámlák fölterjesztése tárgyában a belügyminiszter rendeletet adott ki. E szerint a recipéket és az ezekre vonatkozó számlákat minden negyed év végével föl kell terjeszteni a belügyminisztériumhoz, még pedig az országos betegápolási alapot illetőleg együttesen, külön kimutatással. Minthogy pedig több patikáros késedelmesen mutatta be a számláit, felhívja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy csak azokat a recipéket és számlákat terjesztsze fel egyszerre, amelyeket az évnegyed első hónapjának 15-ikéig mutatnak be; a többit a következő évnegyedben lehet csak fölterjeszteni. Minden számlát kelettel és a beérkezés idejének a megjelölésével kell ellátni.

— **(Tolvaj leány.)** *Knitt Ágnes*, pincehelyi lakosnő lakását álkulcsosál a minap felnyitották s elvittek onnan egy csomó ruhaneműt és pénzt. Ugyancsak ilyenfajta lopás történt *Pandl Katalin*, szintén pincehelyi lakosnőnél is. Mint a vizsgálat kiderítette mindkét lopást *Rábli Róza*, pincehelyi, foglalkozás nélküli leányzó követte el, a kit most a bíróság fog kérdőre vonni.

— **(Az új ruha.)** Ma délután történt a Király utcán. Egy világos ruhába öltözött uri nő, a kit egy fiatalember kísért, át akart menni a kocsituton. Egyszerre erős sístergés hangzik mögötte s mielőtt hátrafordulhatott volna, hatalmas vizsugár borította el. Az ügyetlen utcai öntöző bocsátotta rá a hideg fűdőt. Persze nagy csődület támadt s a többség ugyancsak nevetett a csuromvizes hölgyön. Előkerült a rendőr is.

— Hallatlan merénylet! Tönkre ment az új ruhám, panaszkodott a hölgy.

— Be kell csukni azt a gazember öntözőt! kiáltott a kísérője.

A rendőr löszólitotta őket, menjenek a kapitányságra. Ő majd bekiséri az öntözőt. Ugy is történt. A haragos nő elmondta panasztát a rendőrfogalmazónak s elégtételt követelt az új ruháért.

— Gályarabság is kevés volna ennek az ügyetlen embernek, fejezte be mondókáját.

— Ne feljen semmit, nagysád, példásan megbüntetjük. Szabad kérdeznem a nevé, majd aztán lakására küldöm az ítéletet.

— Az én nevemet?

— Igen.

A hölgy elpirult, ránéz a lovagjára, a ki zavartan pödril bajuszát. A rendőrfogalmazó bemártja tollát a tintába és írásra készen tartja. — *Sajnálom fogalmazó ur, nem mondhatom meg nevemet.*

— Miért?

— Mert akkor megtudná a dolgot a férjem is.

— Hát az baj?

— Hogyne, mert nem szabad tudni arról, hogy ezzel az urral sétáltam. Nagyon feltékeny.

— Akkor nagyon sajnálom, nem tehetek semmit sem. Névtelen panaszossal nem tárgyalhatok.

A háttérből a rendőr mellől előlépett az öntöző s megszólal:

— Kezét csókolom nagysága, kár is feszegetni a dolgot, hiszen már megszáradt a ruhája.

— Az ám! — mondta a fiatalember.

A szép asszony belenézett a tükörbe, mosolygott és barátságos közsöntéssel kilebegtet a hivatalos helyiségből.

Három munkás halála.

(Bedőlt pince.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. július 25.

Borzalmas szerencsétlenségről ad hirt egy elég bőrtartalmu hivatalos irás, mely ma érkezett a vármegyéhez s melyben meg vagyion írva *Krisztics Stankó Ráckozárról* elszármazott munkás embernek a tragikus vége, melynél borzalmasabbat alig lehet elképzelni. *Krisztics Stankó* harmadmagával lelta halálát, messze tőlünk, lent Boszna Bródban, hol mint kőmives munkás volt elfoglalva.

Akként történt a dolog, hogy a boszna-bródi hatóság még az elmúlt tél folyamán munkásokat toborzott össze egy az idei nyár folyamán építendő városi korcsma építési munkálataihoz s ezek között a munkások között volt *Krisztics Stankó* is, ki megunva a maga falujában reá várakozó nyomoruságos állapotokat, elhatározta, hogy elmegy napszámba, pénzt keresni.

Az idei tavasz elején — mert időközben sürgőssé vált a korcsmaépület felépítése — *Jozsics Márk* munkafelügyelő összehívta a már feloglalt munkásokat s így *Krisztics Stankó* felpakolta a maga taligájára az ásó-kapáját és elment a többiekkel Boszna Bródba, hol megérkezésük után nyomban hozzátogtak az építészhez.

A korcsmaépület udvarában — mert az épület alsó helyiségeit lakásoknak adták ki — külön bejárattal és boltíttal pincét építettek a városi korcsma borainak megőrzésére.

Ezeknél a pinceépítési munkálatoknál volt elfoglalva *Krisztics Stankó* s itt lelta a napokban tragikus halálát, mert a pince boltíttása beszakadt es maga alá temette a lent dolgozó munkásokat. A napokban ugyanis *Jozsics Márk* munkavezető felügyelete alatt *Krisztics Stankó* r. kozári *Standovár Pero* boszna bródi, *Klarics János*, eszéki és *Vida Péter*, szarvasi napszamosok azzal voltak elfoglalva, hogy a már kész pinceboltíttásokat bemalterezzék, szóval megtegyék a legutolsó munkálatokat, melyek teljesítése után kikapták volna napszámjaikat s elmentek volna haza. Alig időztek azonban néhány percig a boltíttás alatt, midőn hulló kötörmelek zaja riasztotta őket meg.

Jozsics Márk munkavezető — valószínűleg — sejtette a bekövetkező veszélyt, mert rákiáltott a munkásokra, hogy meneküljenek ezek futásnak is eredtek, de már menekülniök nem lehetett, mert a következő pillanatban óriási robajjal bedőlt a pince boltíttása, mely maga alá temette a bent levő munkásokat.

Az óriási detonáció után természetesen azonnal népcsődület támadt a beomlott pince körül, a korcsmaépület felépítésén dolgozó munkások rögtön hozzáláttak, hogy eltakarítsák a kötörmelékeket, melyek alatt roncsolt testtel társaik feküdtek.

Egy órai munka után voltak csak képesek a szerencsétlenség első áldozatát, *Jozsics Márk* munkavezetőt kiszabadítani a kövek közül. A munkavezető súlyos sérüléseket szenvedett, de még életben volt, ugyszintén *Standovár Pero* is, míg *Krisztics Stankó*, *Klarics János* és *Vida Péter* halálukat lelték a kövek alatt, melyek szinte felismerhetlen roncsokká zúzták őket.

Az ottai hatóság nyomban megtette a szükséges intézkedéseket annak kiderítése végett, hogy a végzetes szerencsétlenségnek mi volt oka s kit terhel érte felelősség.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háromhölgyek csodahatásu laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdeségét, ruganyos teltségét. A testbőrt bárnyalágyságuvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatásu ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen védve.** A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ labororiumában: **BUDAPEST, VII. kerület, Mexikóut 88. szám.**

Eddig már annyit megállapítottak, hogy valószínűleg a gyenge agyagos talaj az oka, de itt ismét az építész terheli a felelősség, kinek feltétlenül tudnia kell, hogy kibírja-e a talaj az aláaknázást vagy sem?

Az agyonütött kőművesmunkások mindannyian szegény emberek voltak s halálukat csupán szüleik gyászolják.

Művészet, irodalom.

Tiszay Dezső halála.

Pécs, 1900. július 25.

Ebben a rovatban, hol annyiszor hangzottunk Tiszay Dezsőnek, a pécsi Nemzeti Színház igazgatójának, színészi és direktori érdemeit, hadd foglaljon ma újból helyet az ő neve, hogy váratlanul bekövetkezett s leirhatatlanul megdöbbentő haláláról írunk.

Ez a halálhír nemcsak Pécsen, de az egész országban általános részvétet keltett. A fővárosi sajtó is a legnagyobb részvétellel szól hirtelen haláláról és érdemeit méltatva, nagy veszteségnek mondja halálát a magyar színművészetre. Siratja távolban történt váratlan kimulását s egyhangú véleményének ad kifejezést, hogy ha koporsóját haza hozzák, hogy itthon, hazai földben, szülőhelyén Szegeden temessék el, a halott útja diadalut lesz és koporsóját, ravatalát el fogják halmozni babérkoszorúkkal, hogy még egyszer és utoljára lerójják kegyeletüket és halájukat a kitűnő színész, a jeles igazgató és az igaz, becsületes, derék ember iránt.

Abból a sok és szép gyászos megemlékezésből, mit váratlan halála alkalmából az ország sajtója emlékének szentel, közöljük a következőket:

»A magyar színészetnek halottja van — írja a „Magyarország“. Tiszay Dezső színigazgató halt meg váratlan, hirtelen, távol az édes hazától, távol azoktól, a kik szerették és becsülték. Mert becsülésreméltó, derék ember volt Tiszay Dezső, a kit ha ma elparentál a magyar sajtó, teszi ezt a boldogult igazi érdemeiért és nem a hideg konvenció okáért. Tiszay azon kevés vidéki magyar színigazgató közé tartozott, a kiknek sem saját társulatuk tagjaiban, sem a közönségben, sem a sajtóban nem voltak ellenségei. Nem imádta a garast (ahogy imádják többé-kevésbé a többi vidéki színigazgatók), nem zsarnokoskodott a színészei fölött, nem tekintette tömegnek a közönséget, tisztelte a kritikát, mint színész és mint igazgató egyaránt és nem volt benne semmi ripacsposa, a mi tiz vidéki színigazgató között kilencben föllelhető. Dolgozott, küzdött, lelkesített, magyarosított és mindenütt a merre járt társulatával, becsületet szerzett a magyar művészetnek. Halála mindenütt részvétet fog kelteni és az ország minden részéből virágokat fognak küldeni Tiszay Dezső ravatalára, a melyet az egész magyar sajtó igaz részvéte vesz körül.«

A »Pesti Hírlap« mai számában így jellemzi elhunyt színigazgatónk: »Tiszay rendkívül megnyerő modoru uriember volt. A színész-kongresszuson alelnökké választották meg és kevesen tudtak úgy beszélni a színészek nyelvén, mint ő. Igaz ékesszólással volt megáldva és zengzetes hangját megirigyelheték volna a parlament szónokai. Egyáltalán nem látszott meg rajta, hogy komikus szerepeket szokott adni. Kedves, szeretetreméltó modora mellett is bizonyos határozottságot és szilárdságot tanusított. Társulatának tagjai rajongtak érte. A színészegyesület tanácsa most szünetel, de azért bizonyára talál rá módot,

hogy elhunyt tagjának megadja a végtiszteséget.«

»Tiszay Dezső« felirással a »Magyar Szó« a következőket írja: »Az ötvenesévek színészei nagyot néztek volna, ha hírül hozzák nekik, hogy egy magyar vidéki színigazgató Helvéciában halt meg. Az első kérdésük az lett volna: hogy került oda? Mi járata lehet a magyar vidéki direktornak Luzernben.

Tudnunk kell ugyanis, hogy néhány évtized előtt álomnak is merész lett volna magyar vidéki teátristának külhonba kívánczolni. Az egy Pály Elek volt, a ki Kolozsvárról Bécsbe ment el, de az is gyalog tette meg az utat.

Tiszay Dezső ellenben az Orient-expresszsel utazott, mint az Országos Színészegyesület képviselője, a párisi színészkongresszusra. De csak Luzernig jutott. Ott kiszállt a vasuti kocsiból, szívvelhűdés érte és szörnyet halt.

A magyar közönség, különösen a vidéki, nagy részvétellel és megilletődéssel fog e szomorú hírről értesülni, mert az elhunyt színigazgató a legtalentumosabb bonvivánt és operette-buffo volt a vidéken. Ha színigazgatói babérokra nem vágyott volna, fényes művészi kariert futhatott volna meg.

Ő maga is szükségesnek látta koronkint mentegetni azt a lépést, hogy színigazgató lett.

— Higyjétek, mondotta könnyű vérrel, csak azért lettem direktor, mert utálok a direktorokat. Magammal csak megtérek valahogy.

1875 ben lépett a színi pályára. A kóristaságon kezdte a Népszínháznál s ott nem is emelkedett rangban. De bizott tehetségében s elszerződött a vidékre. Erről így beszélt:

— Egy színlapba pakoltam be a cók-mókot, 3 kráglit, 2 mancsattát s egy parókat, úgy indultam neki a vidéket meghódítani. Az könnyen ment, de most, mikor két waggon

»Legkedvesebb Florestanom! — írta a leány — csak nem haragszol talán cukorbáodra? Miért nem jöttél el tegnap? Kérlek, ne haragudjál, ha azt nem akarod, hogy a te vidám Emiliád keserves sirásra fakadjon. Jer ma délután öt órakor, (az ötös szám ketős koszoruba volt foglalva) nagy örömmre lenne az.

Szeretetreméltó Emiliád.

Wassiljevics Kusma csodálkozott az ő »szeretetreméltó« Emiliájának képzettségre valló stílusán; a zsidó-leánykának egy garast ajándékozott s azt mondta neki, hogy jól van, mondja meg, hogy este majd meglátogatja Emiliát.

XIV.

Wassiljevics Kusma szavát tartotta; még ötöt sem ütött az óra s már ott állt a Fritschené lakása előtt.

Azonban, nagy csodálkozására, Emiliát nem találta honn. Az asszonyosság fogadta őt s miután — oh, csoda! — meghajtotta magát, tudatta, hogy előreláthatatlan körülmények miatt Emiliának ki kellett menni a városba, de nemsokára visszatér s kéri a hadnagyot, várakozzék rá.

Fritschené kifogástalan fehérségű főkötőt viselt, mosolygott, nyájas, hízog hangon beszélt s látszólag iparkodott mogorva arcának szelidebb kifejezést adni, miáltal azonban külseje nem sokat nyert, sőt bizonyos vészjósló jelleget öltött.

— Kérem, uram, legyen szives helyet foglalni! — ismételte, egy széket tolvá a fiatal ember elé — s ha megengedi ön, szivesen szolgálunk egy kis ozsonnával.

menni, de hát akkor azok a szállítók, a kigyók, rászédtek volna! . . . De itt nálatok oly jó hús e szoba . . . Ugy tetszik nekem, hogy itt szundikálhatnék.

— No, miért? Csak szundikálj, nyulacska; itt senki sem háborgat téged.

— De mégis csak szem előtt kellene az illemet tartanom . . .

— Ejh mit, illem! Csak aludjál — és én majd elaltatlak . . . Hogy is mondják csak oroszul . . . Eldalolom neked az orosz bölcsődalt: »Baju, bajusku, baju«. Aludjál gyermekem, aludjál — kezdte dalolni.

— Előbb még egy pohár vizet szeretnék inni.

— Itt van mindjárt egy tele pohár . . . és oly friss viz ez, mint a kristály! . . . Várj csak, először egy vánkost teszek a fejed alá . . . ezt meg a legyek ellen.

Betakarta az ifju arcát egy kendővel.

— Köszönöm, kis kupidóm . . . Csak keveset . . . szeretnék . . . aludni.

A hadnagy lehunyta a szeméit s csakhamar elszenderült.

— Aludjál, gyermekem, aludjál — dalolta Emilia — ide-oda himbálva magát, miközben csendesen nevetett a dala és mozdulatai fölött.

— Mily nagy gyermekem van! — gondolta magában. Valóban hatalmas kamasz!

XII.

Félóra mulva felébredt a hadnagy. Ugy tetszett neki, mintha valaki alvásközben föléje hajolt, megérintette s

bagázsiam van, sehoggy sem tudok emelkedni. Lenyom a teheresuly.

Halála kmoly veszteséget jelent a vidéki színészetre. Társulata most szünetelt tart. Október 1-én kellett volna a pécsi szezon megkezdnie. A gazdátlanul maradt szintársulat vezetését, mint halljuk, az elhunyt igazgató felesége, szül. Ellinger Ilona veszi át, ki mint operette-primadonna igen jó hirben áll a vidéken.

Bizonyos, hogy súlyos és izgalmas hagyaték maradt a szép fiatal özvegy asszonyra.

És ez az, a mi Pécssett is a legnagyobb részvételt kelti s mindenki a váratlanul pótolhatatlan veszteséggel sujtott Tiszay Dezsőnére gondol, özvegyi gyászra iránt a legnagyobb részvétellel van és töprenkedik a Tiszay szintársulata, tehát a pécsi szintársulat, legközelebbi jövője felett.

A tagok szeptember 8-ig szabadságon vannak, szétszórva az ország különböző vidékein. Mohácson adott nekik találkat szeptember nyolcadikára a direktor s e helyett most majd Szegedre mehetnek a temetésre.

Hogy Tiszay Dezső véletlen haláláról csak hétfőn a késő esti órákban értesültek a fővárosban is, annak okát könnyű megfejteni. Tiszay egyedül utazott s mikor Luzernben a hirtelen halál érte, míg az ottani hatóság személyazonosságát megállapította, bizony az időbe telt. S azután pedig az után kellett kutatni, kit értesítsenek Magyarországon haláláról, a ki hozzátartozóinak tudtukra adja a gyászos hirt. S végre is a luzerni hatóság Budapestre sürgönyözött az ottani hatóságához s így terjedt el Tiszay Dezső halálhíre Budapesten hétfőn a késő esti órákban.

Elsősorban Tiszay Dezsőné hollétéről kellett a budapesti hatóságnak tudomást szereznie s ezt Sternberg Armin budapesti hangszer-gyárostól, Tiszayék egyik rokonától meg is

kapta. Ekkor értesítették a Siófokon lévő özvegyet s az egyenesen Luzernbe utazott férje holttestéhez. Bizonyára ott vannak ma már szegedi rokonai is és intézkedtek Tiszay holttestének hazahozatala iránt.

Azonban Pécsre, semmi hir sem érkezett még Luzernből se hivatalosan, sem magánuton.

Egyelőre tehát a kies Svájc eme városába szállhat el részvétünk és kegyeletünk Tiszay Dezső koporsójához s oda küldhetjük a pótolhatatlan veszteséggel sujtott özvegyhez is legigazabb vigasztaló szavainkat, hogy a váratlan csapást elviselni ereje legyen.

Mert az erőre most szüksége van. Férje öröke reá vár. Ő mint özvegye egy évig vezetheti szintársulatát, ha színigazgatói engedélyt nyer. S ez annál inkább szükséges, mert a pécsi szintársulat tagjai most már szerződés nélkül maradnának és elárzulva, szintársulat nélkül maradna az igazgatóját gyászoló pécsi Nemzeti Színház is.

○ Vasárnap. Ez lesz a címe *Rudnai Győző* legközelebb megjelenő kötetének, melyben a fővárosi lapokban szétszórva megjelent verseit adja közre. A kötet három részre oszlik: I. Vegyesek. II. Ahasver. III. Idegen költők. A szerző azon jóakaróit, kik köteté iránt érdeklődnek, fölkéri, hogy az előfizetési díjat (3 kor.) címére: Budapestre, a *Művészvilág* szerkesztőségébe küldjék. A kötet szeptember 1-én. Deutsch Zsigmond és Társa kiadásában jelenik meg Budapesten.

○ Az *Én Ujságom*. A magyar gyermek hetenkint nehezen várt, legkedveltebb olvasmánya az *Én Ujságom*. Az *Én Ujságom* egész generációkat nevelt már föl s apró olvasóinak folyton szaporodó ezrei a mellett,

hoggy állandó multságuk ez a lap, szüleik tiszteletét, jószágot, illendőséget és mindenek-főlt hazaszeretetet tanulnak belőle. — Nygyedővre 2 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10.

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1900. július 25. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 763.1 (emelk.)

Hőmérsék = 21.2 °C.

• maximuma: 18.8 °C

• minimuma 12.6 °C.

Párányomás: 13.7 mm.

Relatív nedvesség: 67.

Felhőzet: 4° Cum. NE

Szélirány s erő: NW 3

Csapadék 24 órai: 0.8 mm ○

Száraz, derült idő várható.

Dr. Czira.

Séta a világ körül.

Pécs, július hó 25.

— **A világtalan zsebtolvaj.** Párisban, a Madelaine-téren napokkal ezelőtt egy vak ember tűnt fel, a kit egy kis leányka vezetgetett. Különösen a közuti kocsik megállóhelyénél tartózkodtak sokat, s a ki futólag rájuk tekintett, ezt gondolta, hogy kocsira várnak. A férfi e közben — mint a hogy a vakoknál szokás — a kezeivel tapogatózott előre. Egy ur a napokban önkéntelenül is figyelni kezdett a feltűnő párra, s ekkor furcsa dolgok derültek ki. Mihelyt egy kocsi érkezett az állomásra s a többiek között előzékenyen segíteni akartak a vak embernek a

lélekzetét is érezte volna. Megtapogatta magát s levette arcáról a kendőt.

Emilia ott térdepelt közvetlen közelében; arcának kifejezése kissé különösnek látszott a hadnagy előtt.

A leány hirtelen felugrott, az ablakhoz ment s valamit a zsebébe rejtett.

Wassiljevics Kusma nagyot nyújtózkodott.

— Hiszen én pompásan aludtam — szolt ásítva — jer csak ide édes gyermekem.

Emilia odament a fiatal emberhez. Ez hirtelen fölgyenesedett, a leány zsebébe nyult s egy kis ollót vett ki abból.

— Oh, istenem! — kiáltott fel Emilia önkéntelen.

— Ez . . . Ez olló, ugy-e? — dadogta a hadnagy.

— Természetesen! . . . Hát mi volna más? Azt hitted talán, hogy pisztoly van a zsebemben? . . . Oh, mily furcsa arcot öltöttél! . . . Oly redős az, mint ez a vánkos s a hajad is fölmered a tarkódon . . . Ejh, még nem is nevet! Oh, oh! . . . S ezek a pöffedt szemhéjak! Ha-ha-ha!

S Emilia kacagott, a hogy csak a torkán kifért.

— Ejh, hagyd abba már! — szolt Wassiljevics Kusma, fölkelve a divánról. — Ne beszélj annyi bohóságot; ha okosabbat nem tudsz mondani, akkor távozom. Emilia elnémult.

— No csak maradj, nem nevetek többé . . . De a hajadat kissé rendbe akarom hozni.

— Nem; mire való az? Hagyd el! Inkább elme-gyek — szolt a hadnagy, fölveve sapkáját.

Emilia duzzogott.

— Ejh, mily haragos! Valódi orosz! Valamennyi orosz haragos! Ime, már menni akar! Ejh, no! tegnap még öt rubelt ígért nekem s ma semmit sem ad, inkább eltávozik.

— Nincs nálam pénz — dörmögte a hadnagy, miközben az ajtó felé indult. — Isten áldjon meg.

Emilia utána pillantott s megfenyegette az ujjával.

— Nincs nála pénz! Lám, lám, hogy beszél. Mily ámitók ezek az oroszok! De várj csak, te mopsz! . . . Nénikém kérlek, jer ide csak, valami ujat akarok neked mondani.

Mikor Wassiljevics Kusma aznap este le akart feküdni, vetkőzőskor azt vette észre, hogy bőrövének felső részén a varrás egy ujjnyira fölfelelt.

Mint rendszerető ember, tüstént tűt és cérnát vett a kezébe, megkente a cérnát viasszal s újra bevarrta vele a kifeslett helyet, de különben, mint látszólag jelentéktelen körülménynek, semminemű jelentőséget nem tulajdonított.

XIII.

Másnap Wassiljevics Kusma az egész napot hivatalos elfoglaltságban töltötte. Ebéd után sem ment ki többé, hanem irt és másolt késő éjig, jelentést készítve felelvalóinak, miközben az »e« és »ä« betűket kegyetlenül fölcserele, a »de« után mindig fölkiáltó jelet tett, az »egyébíránt« után pedig vonást.

Másnap reggel egy kopottruhájú mezitlábos zsidó-leányka levelet vitt neki Emiliától — az első levél volt ez, melyet tőle kapott.

felszállásánál, ez a segítséget hevesen visszautasította, vagy egyszerűen félrelépett, e közben pedig a figyelő észrevette, hogy a vaknak tapogatózó jobb keze eltűnik egy mellette álló nő zsebében, s aztán ismét napvilágra kerül. Habozás nélkül rendőrt hívott, ki a férfit és a kis leányt letartóztatta. A férfinél találtak 200 frank pénzt, kisöréjénél pedig tizenhét kiürített pénztárcát.

— **Ötvenezer frank egy emberéletért.** Az utóbbi időben rendkívül sok, gondatlanságból eredő szerencsétlenség történt Párisban. A francia bíróságok most úgy akarnak segíteni e bajokon, hogy kérelhetlen szigorral szabadságvesztéssel sújtják a szerencsétlenség előidézőit s ezenfelül érzékeny pénzbüntetést rónak ki rájuk. Nehány hét előtt a Quai de Passyn kocsikázott Colbach kereskedő, fiatal áldott állapotban levő feleségével. Az út mellett haladt el a versaillesi lóvonat. Ennek kocsivezetője Colbach kocsijának láttára erősen csengetni kezdett, úgy, hogy a ló megbokrosodott, s felfordította a könnyű hintót. Colbach a kocsi alá került, s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány óra alatt kilehelte lelkét. Feleségének szerencsére az ijedelmén kívül semmi komolyabb baja nem történt. A párisi törvényszék a kocsivezető gondatlanságát beigazoltnak találta, s egy esztendei fogsággal sújtotta. Vétkesnek találta azonban a lóvasutársaságot is, hogy alkalmazottait nem oktatja ki s hogy nem ügyel fel rájuk kellőképpen, s érzékeny pénzbüntetést kívül arra is kötelezte, hogy Colbachnak ötvenezer frank kártérítést fizessen.

— Házasulandók paradicsoma.

Az északamerikai Michigan állam egyik kis városa: South-Haven, mint Chicagóból írják, azon az úton van, hogy új Gretna-Green váljon belőle, a hol a házassulandók a legnagyobb könnyűséggel kelhetnek egybe. Egy gőzhajó-társulat olyan hirdetéseket tesz közzé, hogy hét dollárért bármely jegyepárt Chicagóból South-Haven-be szállít, ott a házassodáshoz szükséges minden engedély beszerzéséről, a szertartás elvégzéséről gondoskodik, sőt az új pár ebédet is kap, azután pedig a társaság hajója visszaviszi Chicagóba. Mindehhez még egy órai sétahajózás is jár a Michigan-tavon. Ilyen körülmények között érthető, hogy Chicagóból száz meg száz jegyepár rándul át esküvőre South-Havenbe még akkor is, ha semmi oka nincs se a sietésre, se a titokban való nősülésre, hanem csupán az utazás kedvezményei csábítják őket.

— **Egy spanyol Kemény Simon.** A szerencsétlen nándorfejérvári ütközet után történt, hogy Hunyady Jánost csak egy derék vitéznek, Kemény Simonnak önfeláldozása menthette meg a haláltól. Kemény Simon ugyanis ruhát cserélt Hunyadyval s a törökök őt ölték meg a vezér helyett. A spanyolok történetének is van egy ilyen derék alakja: Rivadeo gróf, a ki 1412-ben ugyanilyen módon mentette meg Castiliai Ferdinánd életét. Ennek az eseménynek az emlékére az évfordulója napján minden esztendőben nagy díszebédet ad a spanyol udvar. Az ebédre mindenkor hivatalos a Rivadeo grófi család legidősebb tagja, a ki a király jobbján ül s a kinek fényes szertartással arany tálon adják át a király egy díszruháját, a melyet valamely ünnepies misén viselt. A Rivadeo család ilyen módon rendkívül értékes és értékes ruhagyűjteményre tett szert, ezenkívül pedig kiváltságos helyzete is van az udvarnál. Valóban csodálatos, hogy a szangvinikus spanyol nemzet hálójának ilyen hosszú az emlékezőtehetsége.

— **Négylábu tolvaj.** Párisból írják a következő tragikomikus históriát: Egy kereskedőnek a felesége, a ki a Rue des Rosiersben lakott évek során át, nagy összeget takarított meg, melyről azonban nem szólt

semmit. Hogy a 28 darab ezer frankosból álló vagyonnak valami teljesen biztos rejtekhelyet kerithessen, mind bevarrta az egyik alsószoknyájába. A napokban, mivel a szoknya időközben kopott és szakadozott, egy másikba akarta áttenni és erre egy délutánt akart felhasználni, midőn maga volt odahaza. A pénzt kivette és megszámlálva, kis csomagban egy székre tette. Közben a szomszéd uszkárja, mely gyakran át szokott járni hozzá, bejött a nyitott ajtón és hízkelkedőleg kezdett vakangatni. Egyszerre midőn a széken heverő csomagot meglátta, feléje kapott és mielőtt az asszony megakadályozhatta volna, szájába véve futni kezdett. A meglöpött asszony ész nélkül futott utána az utcán s a közönségből is többen segítettek neki. Végre elfogták a kutyát, de a csomag már nem volt nála. Többen azt állították, hogy egy bérkocsis vitte el. A kocsist letartóztatták, de nem találtak nála semmit, hanem azt vallotta, hogy egy leány vitte el. Most a csendőrség a leányt nyomozza, de nagyon kétséges, hogy rá tud-e akadni.

Törvénykezés.

Felelbiteli büntügyi tárgyalások a kir. táblán.

Ma délelőtt kilenc órától a kir. tábla büntető tanácsa ülést tartott, melyben több megfélebbezett ügyet tárgyaltak.

Az első ügyben íj. Gál János, iványi lakos szerepel vádlottként, kit a pécsi kir. törvényszék 1900. évi április hó 23-án tartott főtárgyaláson a felmenő ágbeli rokonon elkövetett súlyos testi sértés büntetésében marasztalt el, mihez képest őt három havi fogházra, mint főbüntetésre s egy napi fogházra átváltoztatható tíz korona mellékbüntetésre ítélte, mely ítéletet a vádlott annak idején megfélebbezett. A kir. tábla mai tárgyalására megidézte a vádlottat és annak szülőit, minthogy anyján követte el a sértést. Az esetet különben annak idején megirtuk e rovatban, most csak a mai tárgyalás adataira szorítkozunk. 1899. évi nov. 28-án délelőtt kilenc óra tájban Gál Jánosné szül. Kaszás Eszter, a vádlott édesanyja, iványi lakos, bement az istállóba lópokrócért, mit a fia — mert sajátjának tartotta — nem akart odaadni neki. Ekkor anya és fia ide-oda huzogatták a pokrócot s e közben az anya elvesztvén egyensúlyát, elesett s jobb karját kifecamította, melyet orvosilag nem gyógykezeltetett. Gál Jánosné tagadja, hogy ő a pokrócot megfogta volna, szerinte fia ellökte őt s a törvényszék előtt e vallomásra már letette az esküt s most arra való hivatkozással újra megerősíti azt. Öreg Gál János, a vádlott atyja vallomásaiban ingadozik, sőt a vizsgálóbíró s a törvényszék előtt tett vallomásaival jelen esetben ellenkezésbe jön s a kir. tábla, tekintetbevéve e fontos körülményt, továbbá, hogy íj. Gál János nem akarta sérteni anyját, nemkülönben Gál Jánosné összeférhetetlen természetét, mely családjuk boldogságát már rég tönkretette, megváltoztatva az elsőfoku bíróság ítéletét, a vádlottat az ellene emelt vád és következményei alól felmentette. A kir. főügyész semmiségi panaszt nyújtott be.

A második ügyben Jurovits Márton a vádlott, kit a nagykanizsai kir. törvényszék 1900. május 14-én gondatlanságból okozott emberölés vétségéért egy napi fogházra átváltoztatható tíz korona pénzbüntetésre, valamint a büntügyi költségek megtérítésére ítélte. Jurovits Márton négyéves kis fia, József, 1900. évi március 14-én a szomszéd nyolc éves fiával együtt, ki dísznókat őrizett, a háztól nem messze tüzzel játszott. Közvetlen ebéd után a kis négyéves gyerek ismét kiment a megrakott tüzet megnézni s a mint egy repát hajított abba, ruhája tüzet fogott s oly égési sebeket szenvedett, hogy még aznap éjjel meghalt. A sok enyhítő körülményt a kir. tábla is figye-

lembe vette s az atyának csak igen kisfoku gondatlanságát látta beigazolva, miért is az elsőfoku bíróság ítéletét helybenhagyta. Ugy a kir. főügyész, mint a közvédő megnyugodtak az immár jogerős ítéletben.

§ **Megszűnt csőd.** A pécsi kir. törvényszék, mint csődbíróság, közhirre teszi, hogy Marton Lipót pellérdi lakds ellen folyamatba tett csődöt megszüntette.

§ **Méhmagzat elhajtása.** Néhai Nettler Jakabné mohácsi lakos férje távollétében teherbe esett s hogy szegényét eltitkolja, Kaszapovics Anka Csollár Györgyné tanácsára Kovács Mátyásné szül. Lelovits Mandához fordult segítségért, ki a Kaszapovics Anka kerítette gyökerek segítségével Nettler Jakabné a sirba döntötte s vele méhmagzatát. A vádlottak szörnyű tettüket beismerik s ennek alapján a kir. törvényszék Kovács Mátyásné szül. Lelovits Mandát méhmagzat elhajtásának büntetésével anyagi halmazt képező gondatlanságból okozott emberölés vétségéért kilenc havi börtönre s három évi hivatalvesztésre; Csollár Györgyné szül. Kaszapovics Ankát, mint bűnrészesét pedig négyhavi fogházra s háromévi hivatalvesztésre ítélte jogerősen.

§ **Csőd.** A pécsi kir. törvényszék Weiss Anna, pécsi bejegyzett ruhakereskedő cég ellen — melynek tulajdosa Weiss Bernátné szül. Klein Anna — a csődöt elrendelte. Csődbiztos Jobst Bela dr., törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Darányi Ferenc, helyettese dr. Wessel Manó ügyvéd. Igénybejelentési határidő szeptember 10-dike; felszámolási hatánap szeptember 25-dike.

§ **Összbüntetés kiszabás.** A pécsi kir. törvényszék 1899. március 29-én tartott főtárgyaláson elítélte íj. Lukács Józsefet Súlyos testi sértés büntetésre, illetve vétségében mondta ki bűnösnek, két havi fogházra s két napi fogházra átváltoztatható husz korona pénzbüntetésre ítélte. A pécsi kir. járásbíró pedig ugyancsak íj. Lukács Józsefet közcsend és tulajdon elleni kihágásban marasztalta el, elítélvén kétnapi fogház lő- és egy napi fogház mellékbüntetésre, valamint becsületsértésért három forint pénzbüntetésre. Az összes büntetéseket egy a kir. tábla, mint a kir. kuria jóváhagyta s ma hirdették ki előtte az összbüntetésről szóló ítéletet, mely szerint elítéltek két havi és három napi fogházra s egy-egy nappal helyettesíthető hat-hat korona pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

§ **Utazási költség.** Fehér József mohácsi lakos, egyik ottani kereskedő házisegédjének sorozás végett el kellett utaznia, de nem volt rá pénze. Ha nincs, majd lesz — gondolá — és szerzett is. Szabó Gyula kereskedőseged aranyóráját, annak tudta nélkül, elvitte az óráshoz javíttatni s az óráról szóló javítási bécát eladta Novák Jakab pincérnek s az így szerzett pénzen elutazott s be is vált katonának. Mikor visszajött, elfogták. Nem is tagadta tettét, a kárt meg is térítette, azonfelül a kir. törvényszék lopás vétségének minősített büntetésben mondta ki bűnösnek s ezért őt háromnapi fogházra s egyévi hivatalvesztésre ítélte jogerősen.

T a n ü g y.

A püspöki tanítóképző.

— A pécsi püspöki tanítóképző-intézet s a vele kapcsolatos liceumi gyakorlóiskola Értesítője az 1899-1900-iki tanévről. Közli: Döbrössy Alajos, pécsi székesegyházi tb. kanonok, igazgató. —

Tanítóképezdénk vezércikkét egy pápai körlevél képezi, melyben felhívja a pápa a katolikus hívőket, hogy az idei jubiláris ünnepségen minél többen vegyenek részt; szomorú tényként említve meg korunk romlott-

ságát. Nyomban e körlevél után megyéspüspökünk hívja fel a hívőket és az iskolákat az ünnepség megtartására.

Az intézeti ifjuság a gyakorlóiskolásokkal együtt június ötödikén méltóképen meg is tartotta ez ünnepélyt, mely alkalommal *Hrádek* Károly, hittanár, hatásos beszédet intézett az ünneplőkhez.

Döbrössy Alajos igazgató »Kell-e külön tanterv az osztatlan népiskolának?« című terjedelmes értekezése következik. A felvetett nagyjelentőségű kérdéssel az összes tanügyi körök foglalkoznak. Cikkiró az egységes tanterv híve, de azért a főszólyt a helyi viszonyok tekintelbevételével készülő specialis tantervre fekteti; mely egyrészt a fenti kérdés megoldását elősegíti. Elvetendőnek tartja a minimális és maximális tanterv kérdésével való foglalkozást. Főcélul tűzve ki az egységes tanterv mellett a helyes csoportosítást.

A lefolyt iskolai év eseményeit tárja elének az iskolai Értésítő. Az intézet tanárainak fizetését a megyéspüspök ez év január elsejétől kezdve rendszeresítette; a szükségessé vált segédtanári állást is szervezte s azt a jövő iskolai évre betölti; a földmivelésügyi miniszter engedelmével gazdasági szaktanárt nevezett ki a képezdéhez; a püspökségi birtokterületből 2600 □ ölnyi területet hasított ki s azt a kinevezett szaktanár rendelkezésére bocsátotta; a tanári kar helyzetének javítását annyira fokozta, hogy a tanárok minden más foglalkozást mellőzhetnek; elvárja tehát, hogy a tanárok egyedül az intézet színvonalát emeljék igyekezetükkel. Mindezen újításokért a király a megyéspüspököt elismeréssel tüntette ki. A megyéspüspök kilátásba helyezte az intézeti internátus létesítését. Több kiváló terve van még a megyéspüspöknek az intézet irányában. A tanári kar mindezekért hálájának és ragaszkodásának jeléül tisztelt a püspöknel. A tanév szeptember hó 1-én és 2-án a beiratásokkal nyílt meg; 10-én volt a »Veni Sancte« és a rendes előadások megkezdése.

Beiratkozott az év elején összesen 111 tanuló, mi az év végén 96-ra apadt le az által, hogy 6 növendék az intézetet önként elhagyta, a többiek, mint nem a tanítói pályára való, a tanári kar határozatából csendben eltávolítottak. Anyanyelvre nézve mindnyájan magyarok voltak, egynek kivételével

magyarországi illetőségűek és róm. katolikusok. Kor tekintetében 15—22 évesek.

A gyakorlóiskolába az év elején beiratkozott 74 fiu, kik közül 2 elköltözés folytán kimaradt. Nemzetiségre nézve 71 magyar, 2 német, 1 horvát és ötnek kivételével, kik más valláshoz tartoztak, mindnyájan római katolikusok és magyarországiak.

Az intézet — mint minden évben — az idén is több tanulót ösztöndíjban részesített és segélyezett.

A tanítóképzői segélyalap *Lechner* János kanonok 100 és a pécsi takarékpénztár 25 forintnyi adományával gyarapodott. Ezen legújabb adományokat beleszámítva, a segélyalap vagyona 2456 frt 95 krt tesz ki. A segélyalap tőkéjének kamatai s a két újabb adomány összesen 240 frt 14 kr.; ugyanannyi ki is adatott segélyezésre.

Az egészségi viszonyok általában kedvezők voltak. A tanszertár gyarapodott.

Múlt évi november 20-án boldogult Erzsébet királyné emlékére gyászünnepélyt tartottak a növendékek a gyakorlóiskolásokkal kapcsolatban, mely alkalommal gyűjtést rendeztek s a befolyt tizenkét forint tizenöt krt az »Örökimádás« templomára felajánlották. Ünnepe az intézet január hóban is, *Hanny* Gábor apátkanonok, egyházmegyei tanfelügyelő pápai prelátnak történt kinevezésekor. Az ápril. 11-iki nemzeti ünnepély a közbeesett nagyheti ájtatosságok s az ifjuság husvétii szünete miatt 19-én tartatott meg. A kereszténység kilencszáz éves évfordulójának megünneplése méltó ténnyel ment végbe. Ez ünnepség alkalmával lett felszentelve az intézet új zászlója is.

A megyéspüspök körlevele következik a létesítendő internátus ügyében. Erős akaratmal fog hozzá a megalakításhoz s a közel jövőben valószínűleg meg fog alakulni az intézet.

Az intézet tanári kara az igazgató kivételével 5 rendes tanárból és egy gazdasági szaktanárból áll; dr. *Bakula* József előadja az egészségtant, a tornagyakorlatot *Hemmerich* Károly tanítja. Az osztatlan gyakorlóiskolában 1 tanító volt.

A tanulmányi eredmény általában véve jónak mondható.

A tanítói képesítőt 23 rendes és 3 magántanuló tette le.

A bevégzett tananyag ismertetése után

a tanári és ifjusági könyvtárak örvendetes gyarapodását tünteti fel az Értésítő; majd a vizsgálatok sorrendjét mutatja. A növendékek érdemsorozata után a jövő évre szóló tudnivalókkal záródik be.

Közigazdaság.

□ **Fellépett állatjárvány.** Mint az alispáni hivatal értesül, megyénk baranyavári járásában Karancs községben fellépett a sertésorbánc. A községet alispáni rendelettel zár alá helyezték.

□ **Mének kiselejtezése.** A nagyatádi állami méntelepen július 30-án fogják a tenyésztésre alkalmatlanná vált ménlovakat kiselejtezni és árverésen eladni.

TÁVIRATOK.

— **A kereskedelmi miniszter utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Hegedüs* Sándor, kereskedelmi miniszter, *Vértessy* osztálytanácsos kíséretében, Bécsbe ment s onnan Ostendébe utazik.

— **A khinai háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Július 18-án a Csunglijámen parancsára a pekingi idegen követeket ellátták élelmiszerekkel s a khinai csapatok oltalma alatt Tiencsinbe vinni rendelték őket.

A khinai császár *Mac-Kinley*hez hasonló kérelmet intézett, mint *Vilmos* német császárhoz. *Mac-Kinley* felelte, hogy jelentse ki, miszerint az idegen követek élnek; s a diplomatáknak engedjen szabad érintkezést kormányukkal.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIJS JÓZSEF
 kiadó.

Ezen rovat alatti hirdetések ára
 10 szóig 40 fillér, — minden
 további szó 4 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

KISHIRDETÉSEK elfogadtnak a kiadóhivatalban és az elárúsító helyeken.

Lapunk egyes számai kaphatók és kishirdetések elfogadtnak a következő helyeken:

Breisach Aranka,
 (tőzsde, Irgalmasok-utca 2. sz.)

Grosz József,
 (tőzsde, Jókai-tér.)

Gyimóthy Gyula,
 (fűszerkereskedés, Vásár-tér sarkán.)

Habler Anna,
 (tőzsde, Pécsi Takarékpénztár átellen.)

Herdlein-féle tőzsde,
 (Király-u. Lyceum-templom átellen.)

Kugler József,
 (fűszerkereskedő, Makár-utca)

Léhner Béla,
 (fűszerkereskedés, Korona-ven déglő.)

Molnár János,
 (fűszerkereskedés, Király-utca.)

Rözge István,
 (fűszerkereskedés, Bátor és Klimó-u. sark.)

Sipos János,
 (fűszerkereskedés, Pálya-utca.)

Özv. Tausz Vilmosné,
 (dohánytőzsde, Király-utca 1. sz.)

Legszebb névjegyek, meghívók és egyéb nyomtatványok *Taizs József* könyvnyomdájában kaphatók.

Ugyanott *írások és papírok* nagy választékban raktáron tartatnak.

Nagy könyves-almárium megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Vasalt boltajtó, használt, 15 frtért eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Bármely percztől kezdve kiadó az Árpád-utca 31. sz. alatt egy földszintes, egy szoba-, konyhából álló utcza lakás.

Meyer-Lexikon, II-ik kiadás, 20 kötet, teljesen jó állapotban, jutányosan eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Duplex petroleum lámpák — gázvilágítás bevezetése miatt — olcsó áron eladók. Cim a kiadóhivatalban.

Cserépkályhák, régi alakúak, olcsó áron eladók. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz.